

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvsemá ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogorske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrta leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrta leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrta leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za štjake velja snižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrta leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemana za četrta leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrstopenne petič-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se isvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravištvu, na katero naj se blagovoltijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

London 22. oktobra. „Daily News“ imajo iz Karajala telegram: General Heiman prejme (šaržira) Erzerum. Kars je obkoljen, baje da so se začeli dogovori o predaji te trdnjave. Ruski glavni stan je v Vezinköi. General Lazarev maršira proti Ismail-paši.

Peterburg 22. oktobra. Iz Karajala se 21. okt. poroča oficijalno: Po bitvi 15. oktobra so prestopile ruske glavne moči višine Vizinköiske in višine Orlovske in so se obrnile proti pozicijam v Vladikarsu, Kamkiöi, Mazra. — Po noči 16. in 17. oktobra je Ismail paša popustil svoje pozicije. General Tergukasov ga je proganjal in obsedel višine Sare nasproti sovražniku odmikajočemu se. — Mir v južnem Dagghestanu je narejen. V srednjem Dagghestanu pa traje upor še dalje in so bili 15. in 16. t. m. boji, v katerih so bili uporniki tepeni. — Rusi so izgubili 15. okt. pri višinah Aladže nad 1400 mož.

Peterburg 21. oktobra. Oficijalno iz Gornjega Studena 20. t. m. se poroča: Turki so 19. oktobra zvečer reduto pri Plevni zopet nazaj vzeli, katero so bili Rumuni tist dan prišturmal.

Bukarešt 20. okt. Rumuni so trikrat junaško napali Grivico-reduto, a so bili odbiti.

Carigrad 21. okt. Armada Sulejmanova se je v petek v bližino Razgrada

nazaj pomaknila, in je zavzela pozicije, ki so za obskrbstvo po zimi ugodnejše.

Peterburg 20. okt. „Praviteljski Vestnik“ prinaša carsk ukaz od 14. oktobra, vsled katerega imajo iti rezervni bataljoni na bojišče.

Šumla 20. okt. („N. Fr. Pr.“) Neizmerne težave, s katerimi je gotovo privažanje do vojske zvezano, in veliko pomanjkanje drv in vode na višinah pri Kadikiöi je krivo, da se je turška vojska v pripravljene pozicije k Razgradu premaknila. Včeraj smo po težavnem dnevnem maršu v Turlak prišli. Iz Dobruče se javlja, da Zimmerman prodira proti Silistriji.

Tiflis 19. okt. („N. W. T.“) Na gori Aladža so priplenili Rusi tudi šator Muktar pašin. V njem so Rusi nekaj zanimivega ujeli; dobili so namreč več dokumentov, ki najbolj jasno dokazujejo, da je bila turška vojska od angleških generalov vojena in z angleškim denarjem vzdrževana.

Vojska.

V Aziji Rusi dozdej dobro porabljajo svojo silno zmago 15. oktobra. Izmail paša, ki je s svojimi Kurdi stal na vzhodnjem delu Armenije, uže na ruskem ozemlju, nasproti generalu Tergukasovemu, začel se je hitro umikati in se najbrž hoče z ostanki Muktarjeve vojske zjediniti, katera je zasedla baje okolico Soghanli-Dagha pod Karsom. Ali Ismail bode s svojimi 35. bataljoni Muktarja teško dosegel, ker ruski general Lazarev mu maršira pot zastaviti, za hrbtom ga pa Tergukasov goni, tako da tudi utegnejo Turki priti

meji dva ognja in utegnemo torej v nekih dneh še drugo katastrofo iz Azije izvedeti.

Dozdaj iz Azije vedno najbolje podučevani angleški list „Daily News“ poroča, da general Heiman uže glavno mesto Armenije, Erzerum, „šaržira“. Ta izraz pomeni v vojaškem jeziku napadati z golim orožjem, zlasti s konjico. Tedaj bi moral Heiman uže mimo Muktarja iđi pred Erzerumom stati. Ali čas je zato od 15. t. m. skoro prekratek, za to se bode morda imelo šaržiranje tako razumeti, da ima nalog in je na potu Erzerum s prenagljenjem sovražnika vzeti z naskokom, ako nij preveč utrjen.

Pred Plevno so Rumuni napadali 19. t. m. zvečer drugo Grivico, kakor Rusi pravijo, enkrat jo uže vzeli, ali potem od Turkov prepodeni bili. — Vsak čas se pa pri Plevni pričakuje občni napad, ne le Rumunov nego tudi Rusov.

Iz Carigrada se javlja, da je šel Ahmet-Ejub-paša v Azijo. Torej bode najbrž Muktar odstavljen in Ahmet-Ejub bode poveljništvo ostankov turške vojske prevzel.

Minister Stremajer in naš slovenski jezik.

II.

V zadnjem članku pod tem naslovom smo priobčili tist del govora ministra Stremajerja v Krškem, ki priporoča prvič učenje mäterinega slovenskega jezika, drugič pa učenje nemškega jezika, kot vsacemu Kranjcu potrebnega, če hoče dalje iti. Pritrdili smo mu v obeh rečeh, ali s tem pritrjenjem se še ni-

Listok.

Na naših gorah.

(Povest iz šestnajstega stoletja, spisal Liberius.)

IX.

(Dalje)

Da bi si pomagal morda iz zadrege, pobere knjigo, katera je zdrsnila starki iz naročja na tla, in pogleda napis in pod njim zapazi ime: Gizela.

Kakor da bi bil zgrabil za strupenega gada, spusti knjigo zopet iz rok, zbledi kakor zid, pomakne pokrivalo globočje na čelo in divja kakor brez uma dalje in izgine v gostem gozdu.

Katrina zle dolgo časa nepremakljivega očesa za njim, miga s koščeno brado, giblje z ustnicama, se križa s suho roko in mrmra: „Bog mu daj pravi um, kajti gotovo je tudi imej istih, ki so se izneverili, katerim so peklo svete knjige, kot je ta, katerim je strupeno, kar jih spominja njihove prejšnje sreče,

ko je družila še vse ena vez ljubezni in prijateljstva.“

Drugo jutro je korakala Katrina s palico v roki in staro knjigo pod pazduho ob gozdnej stezi proti gradu. Več potov je postala, povzdignila oči, kakor da bi hotela premeriti visočino neba ali visokost solnca, mrmrala nerazumljive besede s soboj in zopet pospešila stopinje.

Grajski stareji hlapec, ki je od grada za svojim gospodom jezdil na lov, obrnil se je več potov, opazivši v daljavi starko, in pristavil potem bolj skrivnostno: „Sama copernica mora biti ta Katrina, kajti vselej ve, kedaj nij graščaka doma in tedaj ima z mlado gospo sam vrag vedi kake spletke in pomenke.“

Gizela je sedela ravno na klopici pred grajskim vodnjakom, zajemala z belo roko vodo iz velicega hrastovega vedra in prilivala cveticam, ki so bile razstavljene v lepej vrsti okrog nje, ko prisopiha stara Katrina na dvorišče.

Gizela je v svojej razmišljenosti ne zapazi prej, da se vsede starka na klop v njeno

obližje in podpre na svojo palico roke in nanje nasloni suho, koščeno brado.

„Kako, da ste denes tako zgodaj uže na nogah, Katrina?“ ogovori Gizela starko, nerazumeč, kaj jo je pripeljalo v grad v tej ne- navadnej uri.

Starka nekoliko časa molči, potem pa pristavi:

„Ko pride človek v leta, mu nij nič zgodaj, vse le pozno, kajti življenje mu nij nič več nerazumljiva uganjka, temuč vrsta dolgih nejasnih dnij, katere veže le up, da jih nij mnogo več.“

„Kako govorite denes, Katrina?“ pravi nekoliko zarudevši Gizela, sede poleg starke in se ozre pazljivo v slonečo starko.

„Mladini, dekle čuj me, je mnogo nerazumljivo in se jej zjasni še le, ko je uže prepozno,“ odvrne še resneje starka in vzame knjigo izpod pazduhe, ter vpraša:

„Deklica, ali poznaš to branje?“

Gizela poseže radovedno po knjigi, se ozre vanjo in pravi:

„Katrina, to je moja knjiga, katero ste

kakor in nikdar ne opravičuje politika, s katero nam nasprotna stranka v deželi služi. Beseda je mrtva, duh je, ki oživlja.

Dosti je Nemcev ob Renu, ki potrebujejo francoskega jezika, če hočejo dalje priti na zapad. Ali zato nismo slišali, da bi tam mej Nemci bil francoski učni jezik v nemške šole vpeljan. Če se nam reče, da zaradi tega ta naš ugovor ne velja, ker je nemški narod večji, odgovarjamo mi: dolžnost naša kot Slovencev je isto tako ljubiti svoj mali dom, svoj mali narod, svoj manj razširjen jezik, kakor je dober ubožen človek isto tako dolžan mater svojo ljubiti, kakor je to dolžan bogatin.

S temi, uže sto in stokrat od nas ponavljanimi argumenti, katerih nihče na svetu ovreči ne more, odbijamo mi vse protivne dokaze potreb nemških šol pri nas. Najprvo materinščina, ona na vrhu, ona za podlogo in streho, potem še le tuji jeziki!

Minister Stremajer, nemški človek, ki nam Slovincem tako gorko ponuja jezik svoje nemške matere, pravi, da to stori iz avstrijstva; nemški jezik je državni jezik, pravi.

Ali mi odgovarjamo: Zakaj imajo v Avstriji Hrvatje svoje srednje šole hrvatske, Čehi češke, Italijani italijanske, Poljaki poljske, in vendar so vsi ti narode tako dobri Avstrijci, kakor Stremajerjevi rojaki ali sojezičniki Nemci. Da, ko je bila Avstrija v nevarnosti leta 1848 niso je rešili nemški Dunajčanje, nego slovanski Hrvatje in Rusi. Nemščina torej za avstrijsko domoljubje nij absolutno potrebna.

To je najpohlevnejše stališče, ki ga moremo v tem vprašanju zavzemati. Lahko bi zavzemali vse drugo stališče in znali bi odgovarjati vse drugače, — ko bi imeli drugo tiskovno svobodo.

H koncu le še to. Ko bi tudi argument za nemščino ministrov in naših Dežmancev resničen bil, — narodnost in jezik sta vsem narodom bila in bosta stvar srca, to se ve za tiste ljudi mej narodom, ki so ljudje, da srce imajo.

Aksakov o sedanjej ruskej vojski.

Praški listi prinašajo govor, katerega je govoril Aksakov, (o katerem je stara „Pr.“ poročala, da je zaprt) pri občnem zboru slav-

janskega društva v Moskvi 8. t. m. Govornik je tako imenitna oseba, da moramo njegove besede, ki so važne za zgodovino naše dobe, vsaj v nekaterih stavkih ponoviti.

Govor razpravlja o določitvi cilja ali svrhe sedanjej vojski ter polemizuje z onim delom ruskega društva, katero se ima za patrijotično, a vendar gospoduje nad njim tuje mišljenje. O cilji vojske pravi mej drugim govornik:

„Narod je mislil, da se Srbiji pošilja pomoč za osvobojenje krščanstva. Po vaseh so si šteli v največo čast, ako je le jeden od njih odšel v boj proti Turkom, za kar so ga zmirom obilno obskrbeli z vsemi potrebščini. In kadar sem jaz te izvoljence vprašal, zakaj tako hite v boj, odgovarjali so mi mirno in iskreno, da hote trpeti in umreti, za svoje rodne brate.

A to višjo narodno navdušenost je zasmehal mnogoteri ud naših družbenih krogov. Slabo se je govorilo o blagodušnih prostovoljcih, ki so hodili na boj šče. Mislili so ti ljudje, da se imajo šaliti, ko je narod iz srca pošiljal k nebesom prošnje za vseh bratskemu orožju, da, celo vlado so jeli podpihavati, da se ustavi takovemu „revolucionarskemu gibanju“, kakor so navdušenje imenovali.

A kje so bili tu revolucionarji? Da, ali ti ljudje ne pomislijo, da takovo razžaljenje narodnega duha od strani vladnih krogov mora vzbuditi pri tem nekovo pobitost in nezaupljivost? Prav dobro se je izrazil Jurij Gamarin, ki je nazval takovo izazivlajočo težnjo „revolucionarski konservatizem“.

In, gledite, ti ljudje so uže v svojem, kakor pravijo, ruskem konservatizmu prišli do tja, da so Rusiji v sedanjem „pravilnem“ boji odtegnili izdatno pomoč, ki jo je dobivala „lehkomišljena“ vojska srbska, ter tako vzeli našemu vojništvu izvedenih vojniki, katerih bi zelo potrebovalo.

Narodno gibanje l. 1876 je ozko združeno sè sedanjo vojsko, ono je bilo proslov velikej zgodovinskej igri, da, bilo je uže samo početek vojski. Zgodopisec teh točkov ne bode mogel ločiti in razumevati, kakor jih sedaj tudi narod v svojej navdušenosti ne razumeje, zakaj se namreč pri nas — ki se sedaj bojujemo s Turki, osvobojajoč

Bolgare, Slovane — kakor bi rekli, zatajujô ona krdela, katera je narod lani v isto namero pošiljal na bojišče slovansko, in zakaj se nekako v klešče devajo oni, ki so se udeležili prej po narodu pričetega velikega dela, katero sedanja vojska jedino le nadaljuje, opravičuje ter razjasnjuje.

Pogledimo dalje. Kar se je narodu videlo za moralično in sveto dolžnost, bilo je ob jednem tudi nalog zgodovinski za Rusijo, katera je glavar in zastopnik posebnemu svetu, pravoslavnemu in slovanskemu, ki pa še nij ustvarjen popolnem, nego še zori in čaka, da zadobi v prihodnjosti odločeno si zgodovinsko podobo. Največjo važnost ima Rusija v tem, da stoji na narodnej in verskej podlogi, katera je zvezana z vanjsko materijalno silo ter se po teh duševnih svojih osnutkih razlikuje od vseh držav zapadne Evrope, ktere niso slovanske in pravoslavne.

A pri tem se ne more popolnem razvitju in razcestiti, dokler ti nje osnutki v deželah pradedov ne nadvladajo, dokler ne zadobi občne človeške svobode našim bratom po krvi in duhu. Brez obnovljenja teh pravic in brez osvobojenja pravoslavnih iztočnih deželâ od turškega jarma ter od fizičnih in duševnih napadov zapadne Evrope nadlegovana, bi bila Rusija kakor organizem, ki se ne more prosto gibati ter bi ostala na veke nekakov izrodek. Vojska jej je bila tako zelo potrebna, kakor bramba, ali kakor naravni napredek v razvitku nje veličine, ali kakor tok, ki hiti do nje zgodovinskega cilja in konca . . .

Napočil je zelo resen čas! Ali je pa tudi tej resnobi naših dnij primerno mišljenje v ruskem društvu? Vsak naj izpraša svojo vest, a — ta gotovo ne bode mogla zadovoljiti ga. Zatorej odvrzimo vse spomine na davne dni, pustimo iz nêmar vse mehkužne tožbe in malostna očitanja!

Zdaj se nam je razjasnilo vse, žalibože, da še le po krvavih in sramotnih pobitjih. Prišla je nova doba za nas in kakor svetlo solnce proganja nočne temine ter prodira črne oblake, prisijalo je tudi nam zdaj po armenskih pogorjih in pred Plevno, razsvetilo je naše nadeje in namere, pokazali so se naši pogreški, naše napake, naša brezmišljenost in vse, kar je uzrok, da za našim hrbtom ter brez naše vednosti nazaduje veliko naše dru-

si izposodili, ter mi je bila vedno draga, kajti spomin mi je od nekoga, katerega nij več mej živimi.“

„Tako,“ odvrne starka in vpre v deklico svoje oči in pristavi: „Ali bi ne smela vedeti, ime onega, ki ti je podaril ta spomin, ki ti je tako neprecenljiv.“

Gizela zarudi še bolj v lice, povesi glavo in stoprav na drugo starkino vprašanje odgovori:

„Kaj bi vam pomagalo, vi ga ne poznate in ga niste poznali, in tudi jaz bi bila srečnejša denes, ako bi ga ne bila videla nikdar.“

„Ne sodi dekle, predenj nisi prepričana, kajti povem ti, da jaz poznam onega človeka in ti pravim, da živi in ne daleč od tebe.“

„Gorje!“ vsklikne zdajci Gizela. „Katrina, vi sanjate, to nij mogoče, njega nij, — on me je davnaj pozabil.“

„Ne sanjaj nepotrebnih sanj, Gizela, odgovori starej Katrini odkritosrčno, kdo je isti človek, kajti ona vé več, kakor prištevaš ti njenej starosti.“

Nepopisljivo gorje in žalost se razlije pri teh besedah v neizkušeno mlado srce dekličino in ta starka, ta Katrina se jej ne dozdeva več oslabela ženica, navadna, vsakdanja oseba. Ne, ne, kaj več, kaj vzvišenega mora biti ona kajti to nje modro, strmeče oko, to blede lice, te nežne roke, pričajo jasno o tem.

Ginena nepričakovane starkine spremembe omahne deklica, razprostre bele roke in objame starko Katrino, strmečo Katrino, kakor da bi bila ona edino tolažilo njeno na vsem širokem svetu.

„Tako je prav, stara Katrina in mlada Gizela skupaj. To se ubira,“ pravi starka, nagne svojo sivo glavo in poljubi, morda nevedoma blede, tresočo se deklico na čelo.

Tihota nastane po tem. Le voda žubori iz polnega vedra na kamenita tla in vesele mušice plešejo svoj urni ples v solčnih žarkih in šume svoj skrivnostni nerazumljiv glas, kdo ve, ako ne glas ljubezni ali — glas vesoljnega gorja.

Črez nekoliko časa se predrami Gizela v

starkinem naročji, povzdigne solzno lice in jame tako-le pripovedovati:

„Rojena sem v glavnem deželnem mestu, na katero se komaj spominjam, kajti zgodaj tega ne pomnim, prišla sem v tujo hišo. Starišev nijsem poznala nikdar in tudi izvedeti nijsem mogla ničesar o njih.“

„Stoprav odrastla otročjim letom, umrje moj rednik, blag mož, in jaz moram z nekim duhovnom iz domovja v tuje veliko mesto. Kakor se človek navadi vsega, tako sem se tudi jaz te spremembe, kajti to so bili moji najlepši dnevi, kar sem jih doživela kedaj. V hišo mojega reditelja je prihajal semtertja mladenič, ki se je rodil v ravno tej deželi, ki je pravil tako lepo o svojem daljnem domu, o blazem rodu, ki biva tu, o ljubezni pomagati mu iz tmine, v kateroj izdihuje, vsplameniti mu luč svobode. — Iz začetka ga je vabila k nam rediteljeva družčina, njegova učnost, kajti čula sem, da slovi njegovo ime na daleč okrog. O, ko bi bilo ostalo vse tako! A jaz sem izpoznala kmalu, da tujec rajši z menoj govori, kot sè svojim učnikom, kakor

štveno življenje. No, porabimo izkušnjo: kupili smo jo drago z neprecenljivo krvjo naših sinov — naj bi tisoči in tisoči naših hrabrih vojakov ne prelivali krvi za stonj! Ne tujmo! — zdaj stoprv lahko pogledamo v jasno bodočnost. Tu nemamo obotavljati se, gaslo nam bodi: z maga mora biti naša! Rusija se ne bode umaknila, ako se tudi vsa Evropa postavi proti njej. Car sam nam je porok za to. On je zdaj varuh in zastopnik narodnej časti. Umekniti se bilo bi toliko kakor ubegniti, naše brate — mučenike spraviti v večjo nevarnost, zatajiti zgodovinski poklic in začeti politično umirati. Zatorej, hajdimo da zmagamo, da zmagamo popolnem ter odločno; v ta namen in da smo podpora našemu carju in pomagamo našim vrlim vojakom in bratom, nemamo štediti ni najmanj svojih duševnih sil.

Dospeli smo na vrhunec svoje zgodovinske zadachi; ocenjujmo in presojujmo sovražnikovo moč, postavimo se nasproti besnemu obupu fanatizma z jasno samosvestjo, s slavo naše krepilne vere in s trdnostjo neomajljive naše volje.

Politični razgled.

Notranje delo.

V Ljubljani 22. oktobra.

Dalmatinski namesti 22. oktobra. Dič je pri odpiranju železnice naglašal potrebo zjedinenja dalmatinskih dveh strank. „Narodni list“ pa pravi, da je to nesmisel. Dokler taje italijanskimi narodne pravice narodnjakom, nijs nobena nagodba mogoča. (Ravno kakor pri nas z nemškutarji nobena.)

Predsednik **ogerskega** zbora, Ghyczy, je dal 20. t. m. obed na čast italijanskemu državniku Crispiju. Sopovabljenih je bilo več poslancev. Crispi je s Tiszom dalje časa pogovor imel.

Vnanje države.

Iz Peterburga se piše „Pol. Cor.“ pismo, v katerem se pravi, da je namenov vojna, ki je bil z začetka, namreč eksekucija za dobljenje kake zastave, na podlogi katere bi se dala nova pogajanja o položju krščanskih podložnikov začeti. Kakor bode ozirka vojska definitivno zasela Bulgarijo, oziroma, kadar bode ali vojska Osmanova ali Sulejmanova tepena in razpršena, pride čas za iskanje garancij za zboljšanje položja kristijanov. Prej njij na nobeno premirje misliti.

Italijanski vnanji minister je v imenu italijanskega kralja čestital in pohvalno

priznal črnogorskemu knezu, ka je velikodušno ravnal s turškimi ujetniki in turškim prebivalstvom osvojenih hercegovinskih krajev.

Na **Francoskem** so dobili republikanci 4.313.000 glasov, konservativci 3.636.000. Torej imajo republikanci za 677.000 več.

Iz Berlina se poroča oficijozno: Tukaj se misli, da izid francoskih republikev političnega razpoloženja, na izid zjasnil, ker republikanska stranka nij dovolj močna, a vlada ne dovolj oslABLJENA iz njih izšla. Sodi se, da Mac-Mahon ne more popustiti čisto novo ustvarjenega upravnega aparata, ki se skrbi v boj šel, zarad tega pa gledajo tu s skrbjo v bodočnost.

Dopisi.

Iz Lašče 20. okt. [Izv. dopis] Dopis. priobčen v „Slov. Narodu“ od sobote iz Velikih-Lašč, ki je nekako pripraven počiti arhitekta g. Faleskinija, je mene kot puščica zadel, češ, da sem jaz dopisatelj onih pikantnih vrstic. Da mi je to nek malovreden, nekoliko dnij tu bivajoči individuum, kateri je pri nas o večernej zabavi arogantno zahteval „deutsch sprechen,“ v pričlo veleslavne družbe v obraz očital, no, tega ne zamerim. Zameriti pa moram onemu „gospodu,“ kateri me je, ko sem bil prisiljen odločno odbijati neopravičeni napad in, ki morda misli, da mora biti učitelj „vsakej pokvčki“ ponižni sluga, pital „neotesanec.“ Rečem, da tak „šlif,“ katerega je pri meni pogrešal, kakoršnega pa je ta gospod pokazal pri tej, kakor pri mnogih prilikah poprej, naj bo le njemu lasten in jaz ga lahko in prav rad pogrešam. Takrat, ko otrok lahko razsodi, da mož zagovarja krivico, si pač pridobi prej več neprijateljstva in gnusenja do osebe kakor časti in spoštovanja. Prav! da se le poznamo. V prihodnje pa svetujem „gospodu“ v tolažilo nevmirjenosti in v hladilo razdražene krvi kozarec mrzle vode.

J. P.

Iz Gorice 20. oktobra. [Izv. dop.] Žalostni in potrti tavajo okolo naši turkofili vsled zadnje veleznamenite ruske zmage v Aziji. S to zmago so naši bratje popolnem na laž postavili vsa sumničenja od strani turkofilih listov, prišla jim je prilika, razviti svojo silo, in mi se v srce veselimo ž njimi ter želimo enaki vspeh boriteljem pred Plevno. Kdo bi si mislil, da bode celo naš paša „Il Goriziano“ prinesel v „tolažbo“ svojim privr-

žencem celo iz Carigrada telegrafično poročilo o ruskej zmagi?

Gotovo ne boš, „ljubi Goriziano“, se tako daleč v svojej turškej fantaziji pozabil, da boš poročal svojem bralcem smešno bedastočo, da so tvoji bratje Turki „vzeli“ Rusom 20.000 volov ter družega dne namestu onih volov uže nam povedal — kdo se ne smeje? — da je bilo le 20.000 — ovac!

Vidiš, laški bratec, to ti pa morem vendar priznati, da imamo malo teatra s tobój ter smeje se po ceni; v prvej vrsti tebi, pa tvojej neumnej, s turškimi novci podkupljenej tetki, na Dunaji izhajajočej „N. fr. P.“, katero ti prav neusmiljeno strižeš in podajaš za izvorno.

Bralcem je uže znana stvar, kako naši turški listi vsako nepomenljivo in večinoma izmišljeno turško zmago, na dolgo in široko prežvekujejo, ter Ruse uže popolnem potolčene smatrajo. Turkom uvodne članke posvetujejo ter hudobno i nam Slovanom grobove kopljejo. A o ruskej slavnej zmagi so takoj utihnoli, katero so le à la „N. fr. Pr.“ le „izvenredno“ za resnično sprejeli. Mi jim tega sicer ne zamerimo, tem manj naša briga njimi nisna, perfidna nedoslednost — a zapomni si hočemo. — Te dni se je jezil goriški „L' Isonzo“ češ, da so krivi le tuji — baje Kranjski — slovenski aposteli, da ne morejo lahonski renegati popolnem na svojo stran spraviti goriških Slovencev, da bi ž njimi po svoji — pometali. Se ve da, to bi njim radi, da bi posštenega Slovence v svoji turški, Slovanom sovražno politiko spravili, da bi si naši vrbli okoličani sè slovenskimi imeni vam na ljubo, kakor vaši italijanskimi, sinovi slovenskih mater, v svojih priimkih pridejali črki „k“ ali pa „n“ konečni „i“. A varate se, naši narodnjaki nijso nikakoršni čuki, da bi vam šli na limanice. Pa tudi „Slovan povsod brate ima!“ in njegovi sobratje ne gledajo, ali je ta ali drugi Goričan, Primorec, „Kranjec“, Štajerec, Korošec — njim so vsi bratje po rodu in mišljenju in sprejmejo narodnjaka veselo. Pač pa je ravno „L' Isonzo“ največ rogovilil proti italijanskemu — torej sobratu — glavnemu redakterju „Il Goriziano“, ter veselja mu je srce poskakovalo, ko je dobil od avstrijske oblasti — „laufpass!“

ga je imenoval, da hodi v takem času, kedar ve, da sem doma jaz, da mi pogleduje globlje v oko, kakor je navada. Da, ko bi bilo zadostovalo to! Kmalu sem jela tudi jaz misliti pogosto nanj, šteti dolge ure, kedar pride, bati se urnih trenutkov, kedar otide. O, celo v sanje se mi jame vpletati njegova lepa, resna podoba. Tako sem ga jela ljubiti, nevedoč kedaj, jela vanj staviti vse svoje upe, nevedoč zakaj in kaj bode iz tega.“

„Srečne ure sem preživela ž njim, ne meneč se za resne, opominjajoče rediteljeve besede, ko mi je govoril: „Dekle, varuj se one bolezni, ki se, kakor senca prikrade v srce, ki gloje, trka in pika notri, potem tolikokrat brez upa, dokler razpoči slab človeški čut. No, zagledamo se nenadoma sredi prevare, gojljujije, sredi nesrečne, brezupne bolezni.“

„Jaz sem poslušala starca, kakor poslušala dete svojo, strahovite povesti pripovedujočo, mater. Nekoliko časa molči, ne more razumeti tolikega gorja, a kmalu potem zgrabi zopet za igrače, in pozabi matere in povesti. Tako tudi jaz.“

„A kmalu potem se mnogo spremeni v našej hiši.“

„Moj rednik oboli smrtno. Ko mu je bilo najhujše, pokliče me k svojej postelji, položi svojjo blede, mrzlo desnico v mojo in pravi: „dekle, moje življenje je baje pri konci. Ako te moram zapustiti, vrni se po mojej smrti v domovino, k mojemu prijatelju graščaku. On bode skrbel za te, kajter sem jaz, dokler mi je bilo moč. O, zapomni si tudi, če si kedaj nesrečna, da je tega kriv tvoj rednik — oznanovalec nove vere, katerega je pregnalo prokletstvo vse žive dni.“

Pri teh besedah zakrije Gizela obraz, po katerem se jej vlijo v curkih solze in ne more govoriti dalje.

Stoprv, ko se zopet ozre in zapazi solzno starkino oko, nadaljuje:

„Nekoliko potem me pokliče zopet rednik k sebi in pravi: „Ne misli, da mi je tuje, da je obrnil moj mladi znanec oko na te, in da si mu ti prijaznejša, kot mi je ljubo. Spomni se prejšnjih besedij, da pregnaja prokletstvo vsacega raznegata, mene in — tudi njega,

kajti tudi on je oznanovalec nove vere.“ — „Zavest me zapusti pri teh besedah. Zgrudim se na zemljo. Ko se zavem, divja vročinska bolezen po mojem životu, nikogar ne poznam več in ko zopet nekoliko ozdravim, odpotujem s tujim gospodom, ki mi veli, naj sledim svojemu redniku, ki je mej tem ozdravil in zapustil mesto, v domovje. Tako sem prišla le sem, v to zidovje, tako živim tu. Mojega rednika sem videla kmalu potem pri graščaku, a on me nehče poznati več, ogiblje se me, sramuje se morda zapuščene sirote.“

„In, Konrad, tvojega imena nijsem čula več do denašnjega dne — iz ust uboge samotne starke.“

Potem zopet prevzame tuga pripovedujočo deklco, in kakor dete svoje materi se oklene sive starke okolo vratu.

Ko se zopet predrami, zapazi, da je sama, da je izginila starka in ž njo njena knjiga, njen edini spomin nanj, katerega je štela uže mej mrtve.

(Dalje prih.)

Nam pa se še nij in upamo, da se tudi ne bode pripetilo kaj enacega, kajti mi, če smo narodnjaki, smo i pošteni Avstrijci ter se svobodno sprehajamo po slovenske goriskej zemlji s svojim poštenim zaslužkom. Tudi nam nij treba tožiti o nemških „Fremdenbuch“ niti, da nas po gostilnah natakariče z „guten Morgen“ pozdravljajo, kajti, kakor mi je znano, je nij krčme v Gorici, da ne bi se slovensko govorilo. Ergo! ker naši gostilničarji dobro vedó, da le od slovenskega občinstva živé, priskrbijo si i slovenskega jezika zmožnih postrežnikov.

Končno gospoda, nikar ne mislite, da ker ste obesili novo ploščo na „Travniku“, da ste s tem zbrisali slovenski značaj Gorice, ter goriške Slovence za vselej nemogoče storili. Pač pa nam daje vaše postopanje večji pogum k daljšemu delovanju za razvitek slovenskega naroda na Goriškem. T—e.

Domače stvari.

— (Umrli) je v Gradci višje sodnije svetovalec Franc Tomšič. Predlanskim je v Ljubljani pri porotnih obravnava predsedoval. Prej je bil v Celji in se je bil dal od nemškutarske stranke v državni zbor voliti, kjer pa lastne stranke nij zadovoljil.

— (Svetovalec dežel. sodnije) na Dunaji, J. Omejec, kateremu je cesar podelil pred par dnevi plemenitaški stan, priznavši zasluge njegove, je, kakor se nam pripoveduje, rodom naš rojak, sin ubožnega kmeta kajzarja, iz Mengša pri Kamniku.

Razne vesti.

* (Dr. Ziemann), iz katerega poročil smo nedavno prinesli članek o stanju v Bosni, je odpotoval na Dunaj, da si popravi zdravje, katero si je pokvaril na svojih potovanjih po Bosni in v Carigrad. Dr. Ziemann prehodil je one pokrajine iz tega namena, da kot očividec lahko prepriča vlado angleško, da se s turško arogancijo ne da botati.

* (Za prenositev Preradovičevih ostankov) nadajo se nabrati 5000 gld., od katerega denarja se bode tudi napravil spominek slavnemu pesniku. V ta namen se je osnoval odbor gospej, katere bodo zbirale denar. — A kaj je z našim Vodnikom? Čas bi už bil!

* (Prihodnji pust) bode najdaljši v našem veku, počne se s 6. januarjem in konča še le 5. marcija — torej obsega 8 tednov in dva dni.

* (V Dunav) je skočil v Pešti mož, ki je listič s tem napisom pustil ležati na bregu: „Pisar! na veke, pisar! Ljubil sem Lino, ona me je tudi ljubila, a sè 400 gld. nij moč živeti, rakev samo umreti, ako si Dunav izbereš za raven! Zatorej, zgodi se v božjem imenu!“

* (Umor.) Iz Pontabla se piše 15. t. m.: Nocojšnjo noč so se delavci razprli, pri čemer je nekov italijanski zidar Dominici zaklal delavca Hieronima Gičtalerja, a njegovega brata Tomaža težko ranil. Italijan je ubegnil preko meje.

* (Pomoček zoper stenice.) Kot dober pomoček zoper ta silno nadležni in gujusni mrčis se priporoča solnokisli cinkovi oksid (salzsäures Zinkoxyd), ki se po lekarnicah kupiti more. Z njim se pomaže hišna oprava, posebno postelje po špranjah in stikih.

* (V Portugalliji) se zelo razširja trsna uš ter preti uničiti to bogato vinsko deželo.

Dunajska borza 22. oktobra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	64 gld.	20	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66	80	„
Zlata renta	74	50	„
1860 drž. posojilo	110	—	„
Akcije narodne banke	840	—	„
Kreditne akcije	213	07	„
London	118	10	„
Napol.	9	47 1/2	„
C. kr. cekini	5	65 1/2	„
Srebro	104	90	„
Državne marke	58	25	„

Zahvala.

Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so izpremlili našo ljubo mater do gornje, g. pevcem sl. ljubljanske čitalnice in dariteljem vencev, osobito pa blagodušnemu g. dr. F. Keesbacherju, ki je brezplačno zdravil milo pokojnico vso dolgo nje bolezen, se najiskrenejše zahvaljuje v svojem in v imenu žalujoče rodbine

(317) Rudolf Rebolj,
asekurančni uradnik.
V Ljubljani, 22. oktobra 1877.

„Marjetica“

izviren roman, spisal Anton Koder, se dobiva v Pajkovi tiskarni v Mariboru in pri g. knjigarju Lerherju v Ljubljani po 90 kr.

V „Narodnej tiskarni“ v Ljubljani je izšlo in se dobiva:

VIII. zvezek „Listki“: Pomladanski valovi.

Roman, spisal I. Turgenjev, poslovenil dr. M. Samec. 8° 17 pol. Cena 60 kr.

UMRLE V LJUBLJANI.

od 16. do 18. oktobra:

Ivan Potisek, zidarsk polir, 33 let, za jetiko. — Marijeta Rebolj, dni-narjeva soproga, 43 let, za jetiko. — Marijeta Križman, hišnega gosp. vdova, 80 let, za starostjo. — Martin Kolar, delavec, 73 let, za sušico. — Marija Valentincič, stavčeva soproga, 29 let, za tifusom.

Tujci.

18. oktobra:

Pri Malléi: Gerometo iz Trsta. — Schuller iz Dunaja. — Stalzer iz Kočevja. — Korenec iz Dunaja. — Zanutti iz Trsta. — Heksch iz Požuna. — Clerk iz Dunaja. — Peterz iz Monakova.

Prostovoljna dražba.

V Melliki blizu Karlovca

se bode prodavalo na javnej dražbi

13. in 14. novembra t. l. posestvo g. Antona Soretica, t. j. 2 hiši, števil. 18 in 19, gospodarska poslopja, vinogradi in njive, vsaka stvar posebej. Hiša števil. 18 je na glavnem trgu, ima velike prostore in je za gostilno ali za trgovino prav pripravna. Večja klet in vsi pritični prostori so oblokani. (316—1)

Lekarna „pri sv. Leopoldu“ na Dunaji,

Stadt, Ecke der Planken- und Spiegelgasse.

FILIPA NEUSTEINA,

priporoča p. n. občinstvu celo vrsto pravih zdravilnih in toaletnih sredstev, ki so se vselej kot izvrstna izkazala in gotovo ozdravila.

P. n. občinstvo naj se varuje pred nakupom slabih ponarejanj, ki nimajo nikakoršnega vspela, in se prosi, da samo one specialitete za prave sprejme, ki našo firmo nosijo.

Neusteinove posladkorjene pile sv. Elizabete za čistenje krvi — lehkó odganjajo, čistijo kri, in niso škodljive; dobre posebno pri boleznih v spodnjih organih, zimici, boleznih prsnih organov, kože in očij, otrok in žensk; odpravijo zapreje, pravi vir največ boleznij. Ta pila je najboljši in najcenejši izdelek te bise. 1 valar, 8 škatuljic, s 120 pilami, stane 1 gl., posamezne škatuljice 15 kr.

Odlikovane so z jako častečim spricalom dvornega svetovaleca prof. Pitha.

Beaume Girome, izvrstno zdravilo za ozeblino. 60 kr.

Dr. Callmanna lasno barvilo, popolnem neškodno, da osi-velemu lasu vsako barvo (črno, rjavno, rumeno) 3 gld.

Orientalni prah za dame, da koži gladkost, finost in mehkost, (belo ali roza) 1 gld. in 50 kr.

Elektro-motorični vratni trak, za težko zornajboljši uspeh 1 gld. 50 kr.

El Benito, edino dobro sredstvo proti kapavcu las in odpravljaju luskin 1 gld. 80 kr.

Kondensirano švicarsko mleko 55 kr. **Nestlejeva otročja moka** 90 kr. **Dr. Golijev jedilni prah** 84 kr. **Popova amaterinova ustna voda** 1 gld. 40 kr. **Liebigov mesni ekstrakt** 1/8 funta 84 kr. **Dr. Pfeiffermannova zobna pasta** 1 gld. 25 kr. **Poltova rescedna pomada** 1 gld. 50 kr. **Dr. Brownova pomada za obranjenje las** 2 gld., so vedno frišni v zlogi. Veliko skladišče parfimerij, mil, pomad itd. prvih pariških firm. Čokolade francoskega društva od 60 kr. do 3 gld. funt. **Pravi ruski čaj** 1 gld. 1 1/4 funta. **Skladišče vsakojakih instrumentov** za zdravljenje, kakor samoklistiri, brizgalnice, bandaze, jako ceno. Velika zaloga zobnih krtacic, smink, in drugih toaletnih rečij.

Priporočamo p. n. občinstvu zdravila v posladkorjeni obliči, kakor: kinin, kopaiva, doverski praški, železo, jetrno olje, bromkali, jodkali, rabarber, dvojno ogljenokisla soda, magnezija itd. po najnižji cení. (315—1)

Najznanejše specialitete farmacije in parfimerije Francoske, Angleške, Ameriske, Nemčije, Švice in Avstrije so pri nas vedno za dobiti.

■ ■ ■ Mi razpošiljamo ali proti gotovini ali poštnemu povzetju in pri en-gros nakupu dajemo velike rabate. ■ ■ ■